

Реферат на тему: "Едгар Алан По — видатний американський письменник"

Едгар Аллан По

Реферат

на тему:

"Едгар Алан По —

видатний американський письменник"

В історію американської літератури Едгар Аллан По увійшов як поет, новеліст і критик. Він є класиком "короткого оповідання". Його вважають родоначальником детективного жанру. Як це не дивно, але Америка По не відразу оцінила. За його життя американці не сприймали американських письменників всерйоз і захоплювалися Діккенсом. Настрої вікторіанської Англії, література якої була схильною до моралізаторства і втілення релігійного ідеалу, булишироко розповсюдженими і в Америці. Тому творчість По "прийшлася не до двору". Першими оцінили "божевільного поета" французькі "прокляті поети" (Бодлер, Верлен, Рембо), а також символісти. Вони побачили у ньому фундатора нового мистецтва, позбавленого дидактичного, виховного начала. Розповсюдження у Європі теоретичних робіт "Філософія творчості" та "Поетичний принцип" теж сприяли новому баченню спадщини Едгара По. Чудернацькі марення По приваблювали Достоевського, але російський письменник писав: "Едгара По можна, скоріше, назвати письменником капризним, ніж фантастичним". Образи По лякають своєю природністю і буденністю. Це жах, який давно став звичним. Жах, в якому постійно існує людина, що є повністю відірваною від суспільства "нормальних людей".

Доля По була трагічною. Син бродячих акторів народився на горищі готелю, тому що в його матері не було грошей на оплату номера. Осиротів у чотири роки, хлопець опинився у заможній, бездітній родині Алленів (звідси його друге прізвище). Схильний до мистецтва син не задовольняв прийомного батька, типового плантатора, який колись приїхав до Америки із Шотландії без копійчини за душею, а потім розжився на рабській праці негрів. Навчання в університеті продовжувалось недовго. Едгар наробив боргів, і батько залишив його без матеріальної підтримки. Молодому поету нічого не залишалося, окрім служби в армії, яку він зненавидів і від якої згодом відмовився, почавши вільне життя літератора. І сам письменник, і його родичі з батьківської лінії, неодноразово згадували про родове прокляття, яке нібито лежало на роді По, більшість членів якого ставали хронічними алкоголіками й наркоманами і закінчували життя у притулках для божевільних. Можливо, це є правдою, але не повною. Трагічне світовідчуття По було продиктоване ще і суспільними умовами США. Державі, яка на початку свого розвитку турбувалася головним чином про матеріальний достаток (адже

для того туди їхали численні емігранти), абсолютно не піклувалася ані про власне мистецтво, ані про серйозну літературу. Безумовно, вузькі інтелектуальні кола у великих містах існували, і там цінували "справжнього По". Але переважній більшості американців потрібні були розважальні, а не серйозні жанри.

Едгар По не хотів робити нічого, окрім літератури, тому його життя пройшло у тяжкій праці. Він редагував центральні газети й журнали у Нью-Йорці й Філадельфії, його майстерність журналіста і письменника підвищувала тиражі, а от По-поет був мало кому відомий. Необхідність "нагодувати" публіку привела По до науково-фантастичного і детективного жанру, до літератури "жахів". Тому Достоевський і не вірив в його фантастику. Але кошмари, створені По, насправді існували в його душі. Трагічне відчуття реальності усугублялося трагедією особистого життя. У "божевільного поета" кохання було аномальним. Він одружився із власною двоюрідною сестрою, коли розумово неповноцінній дівчині не було ще й чотирнадцяти. Вірджинія вражала усіх, хто її бачив неземною красою і дитячістю поведінки. Але вона теж походила із роду По. І її чекали муки. Дружина-дівчинка (адже вона грала у ляльки і після двадцяти років) померла молодою, пролежавши останні роки свого життя прикутою до ліжка. Якщо знати про те, що знаменитого "Ворона" було написано у будинку, де у сусідній кімнаті лежала нерухома Вірджинія, поезія набуває особливого змісту. Гріхове кохання закінчилось трагічно. Залишившись на світі наодинці, По писав: "У смерті тієї, хто була моїм життям, я отримав нове, але яке похмуре існування". Насправді, кращі твори По були написані після смерті Вірджинії, коли По припинив служити у пресі і розпочав життя вільного художника, швидко набувши репутації людини гранично порочної, наділеної хворою, обхваченою ненавистю до людства свідомістю.

Кращому розумінню поезії По може сприяти ознайомлення з його теоретичними працями. "Ми забрали собі у голову, що написати поезію заради самої поезії, та ще і визнати , що наша мета була саме такою, означає виявити рішучу відсутність в нас істинної поетичної величі і сили", — писав По у "Поетичному принципі". Але такі його шедеври, як "Ворон", "Юлялюм", "Аннабель Лі", "Ельдорадо", "Дзвони", саме заради поезії і писалися. В них не має моралі, вони є антихристиянськими за своєю суттю. Ворон, який залетів вночі до кабінету поету, знає тільки одне слово — "Nevermore" ("Більш ніколи"). Птиця нібито безглуздо твердить його людині, яка втратила любов, і залишає поета у глибокій самотності у душевному безвихідді. В "Аннабель Лі", згадуючи прекрасне кохання "у королівстві біля моря", По звинувачує богів у заздрощах. "Пихаті серафими" заздрили щастю людей, тому що не могли допустити того, що хтось є щасливішим, ніж вони, і вбили Аннабель, розлучили закоханих. При читанні "Ельдорадо" виникає асоціація із Дон Кіхотом, який мріяв про відродження "віку золотого", хоча жив у "вік залізний". Старий лицар висох, шукаючи країну щастя і благоденства Ельдорадо, але тінь, яку він зустрів на своєму шляху, іронічно відправляючи лицаря на продовження пошуків, надає нам висновок: не існує ніякого Ельдорадо... Хоча лицарі ніколи не припинять його шукати, і скоро світ тіней

поповниться іще одним приви́дом. На нього перетвориться лицар, який не знайде спокою ніколи. В "Дзвонах" По надає власну концепцію особистості через метафору: людське життя він покаже через дзвони, які є різними на різних етапах. Майстерний звукопис і система повторів (які взагалі є характерними для По) надає читачу можливість почути дзвін срібник дзвіночків на дитячих санчатах; золотий, солодкий дзвін вінчальних дзвонів; лякаючи удари мідного пожежного дзвону; і нарешті — залізне дренчання справжнього, реального дзвону, в який дзвонить чорт на дзвіниці під час похорону. З одного боку, поет осмислює власне життя, з іншого — трагічне життя однієї людини набуває значення символу. Так проходить кожне життя, і так воно буде проходити, поки у світі існують старість і смерть. Ніякого християнського воздаяння для По не існує, хоча як небесні, так і диявольські сили для нього є безперечною реальністю. Після смерті дружини поет багато займався магією, спілкувався із медіумами, містично налаштованими людьми. Сили Аду не лякали його, вони скоріше допомагали висловити власні презирство і ненависть до тупого й жадібного людства.

Ясність манери оповіді, раціоналізм (По був талановитим математиком) поєднуються у прозі і поезії По з драматизмом і трагедійністю переживання, з атмосферою кошмарів та жахів; чіткість деталей — з зовнішньо неправдоподібним й страхітливим; аналітичність роботи думки — з естетизацією страждань і смерті. Естетизація смерті займає центральне місце у новелі "Маска Червоної смерті", яка стверджує жорстокість і необхідність давлучого над людьми фатуму. Люди намагаються втекти від чуми, запобігти смерті, влаштовуючи бенкет у розкішному палаці. Під час середньовічної європейської чуми подібні бенкети, насправді, рятували через перенасичення організму алкоголем . Але не так у По. В нього люди мруть, мруть масово, і письменник, із задовільненням деталізуючи, малює жахливі картини. У подібному ключі є створеними новели "Демон пороку" і "Чорний кіт".

Важливу роль зіграла творчість По у процесі становлення науково-фантастичного жанру. "Рукопис, якого було знайдено у пляшці", "Повість про мандри Артура Гордона Піма", "Незвичні пригоди невідомого Ганса Пфаала", "Історія з аеростатом", "Щоденник Джуліуса Родмена" вражають обґрунтованістю наукової бази. Глибоку пізнання По у галузі математики, астрономії, медицини робили картини, створені ним переконливими. Читач вірив, що ці картини є не стільки фантастичними, скільки пророчими. У майбутньому, із розвитком науки, людство прийде до втілення "чудернацьких марень". Подалі шляхом По пішли Жюль Верн (Франція), Герберт Уеллс (Англія) та багато інших письменників-фантастів. Більшість їхніх провісних ідей отримала реальне втілення.

Як першовідкривач детективного жанру По виступив в оповідання "Вбивство на вулиці Морг", "Таємниці Марі Роже", "Вкрадені листи" (1840 — 1849). Всі три оповідання об'єднує образ слідчого Дюпена. По запропонував певну модель, яку і досі використовують письменники, які працюють у детективному жанрі. Пізніше Артур Конан Дойл створить свого Шерлока Холмса, Агата Крісті — міс Марпл, Жорж Сіменон — інспектора Мегре. По запропонував шлях інтелектуалізації і естетизації пошукової

роботи (в реальності карний пошук не виглядає таким цікавим і привабливим). Модель, яку запропонував По, включає наступні елементи: злочин, показання свідків, логіка міркувань слідчого, встановлення особистості злочинця. Умовиводи слідчого є центральним елементом, від їхньої дотепності залежить художня цінність детективу. Злочинець є "замаскованим" так, що підозра на нього падає в останню чергу, тому фінал оповідання завжди є не очікуваним (наприклад, кривавим вбивцею двох жінок на вулиці Морг виявляється... величезна мавпа). Для Дюпена, також, як і для Холмса або Мегре, зайняття слідчого є не рутиною службою, а естетичною насолодою, вони виконують свій обов'язок не заради грошей, а заради пізнання. Детектив завжди (і це теж відкрив По) пишеться у лаконічному, сухуватому стилі, який доповнює "залізну логіку" слідчого-артиста.